

Školitelský posudek diplomové práce Bc. Kateřiny Lhotové ČESKÁ RECEPCE PRÓZY MICHAILA BULGAKOVA OSUDOVÁ VEJCE, FF UK v Praze 2015

Diplomantka si vytkla za cíl zformulovat překladatelskou metodu K. Značkovské-Neumannové a A. Morávkové na základě jejich překladů Bulgakovovy prózy *Osudná vejce*. V souvislosti se samotným názvem práce musím hned zkraje upozornit na jeden matoucí detail: v názvu diplomové práce je k analyzované próze odkazováno slovním spojením „Osudová vejce“ (s. 1), ačkoli v klíčových slovech (s. 4) i na všech dalších místech tento Bulgakovův text figuruje pod názvem *Osudná vejce*, v souladu s bibliografií (s. 90, s. 91).

Celá tato práce ovšem jasně svědčí o erudovaném a metodologicky podloženém přístupu. Diplomantka přesvědčivě vymezuje své zkoumání z hlediska metodologie, vycházejíc z metody navržené P. A. Bílkem (s. 9), definuje habitus obou překladatelek v pojmech P. Bourdieuho (s. 9) a svou kontrastivní analýzu překladů vymezuje rovněž translatologicky, odkazující k terminologii J. Levého a A. Popoviče (s. 9).

Stejně podložená a přesvědčivá je rovněž následující přehledová část, mapující stav zkoumané problematiky z hlediska významu novely *Osudná vejce* ve spisovatelově životě a díle, jakož i koncizní obraz M. Bulgakova v české kultuře, resp. v českém tisku, odborných textech a doslovecích. Za velmi pečlivě provedenou považují také samotnou kontrastivní analýzu vybraných ukázek z novely *Osudná vejce*.

V obou částech práce, historiografické i kontrastivně-analytické, diplomantka přichází s celou řadou důležitých upozornění a postřehů, např. ohledně debaty o překladatelském monopolu A. Morávkové, pokud jde o české překlady Bulgakovových děl (s. 28-29 a dále s. 43-44).

Oceňuji také, že diplomantka závěry své kontrastivní analýzy konfrontovala se závěry dvou kvalifikačních prací obhájených na FF UK v letech 2007 (Kargalceva) a 2008 (Borkoun). Tato bezprostřední konfrontace umožňuje formulovat obecnější závěry zejména ohledně překladatelské metody A. Morávkové, která Bulgakovovu dílu (vzhledem ke svému monopolu na překlady jeho próz) vtiskla téměř kanonizovanou českou podobu.

Stejně tak kladně hodnotím přehled českých překladů Bulgakovových děl (s. 97-103) a v neposlední řadě velmi oceňuji také diplomantkou řízený rozhovor s A. Morávkovou, zařazený na samém konci práce.

Mé výhrady k obsahové stránce práce jsou pouze dílčí:

1) na s. 28 diplomantka v textové poznámce k překladu Bulgakovova *Psího srdce*, který byl použit pro inscenaci Národního divadla Brno premiérovanou 20. 1. 1989, uvádí, že „autorství českého překladu zde není zcela jasné, jelikož katalog Národní knihovny uvádí jako autorku Janu Klusákovou, zatímco v online archivu Národního divadla Brno je uváděna Alena Morávková...“ Nerozumím, proč se diplomantka na tuto skutečnost nedotázala přímo A. Morávkové, se kterou dělala pro účely své práce rozhovor.

2) na s. 50 diplomantka uvádí, že překladatelská zkušenost A. Morávkové by „mohla vést k interferencím z děl Bulgakovova vrcholného období“ (s. 50). Třebaže diplomantka se k danému tématu vrací podrobněji na s. 87, bylo by, myslím, třeba tento postřeh vysvětlit poněkud podrobněji a přesvědčivěji.

Text celé práce je zpracován velmi pečlivě, vyskytují se v něm jen ojedinělé formulační nedostatky („Wells totiž SSSR navštívil, několikrát se setkal s Leninem a ve své knize Rusko v mlze ho obdivně nazval kremelským snílkem.“, s. 14; „starý jeršalaimský svět“, s. 19; „... a za tuto dobu přeložila více než 45 děl“, s. 49), překlepy a chyby gramatické a interpunkční (s. 17, 22, 31, 34, 37, 48, 79).

Předložená práce po obsahové i formální stránce zcela splňuje nároky kladené na tento typ kvalifikačních prací, a proto ji mohu bez výhrad doporučit k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou **výborně**.

V Praze 9. září 2015

PhDr. Stanislav Rubáš, Ph.D.